

2. pinsedag 2008

Det handler om fællesskab idag. Både fællesskab i folkelivet og fællesskab i menigheden. Den gamle tekst fra Ezekiels bog handler om et folkeligt fællesskab. Vi skal tilbage til det 6. århundrede før Kristi fødsel. Israel, det udvalgte folk, var i landflygtighed i Babylon.

Vi kan dårligt forestille os, hvilken folkelig katastrofe, der indtraf, dengang Babylonerne erobrede jødeland, indtog Jerusalem og førte blomsten af landets befolkning bort til Babylon. Det kunne være blevet det jødiske folks undergang, hvis ikke det var lykkedes at fastholde bevidstheden om, at Gud Herren stadig var folkets gud – også i det fremmede – og at folket stadig var det udvalgte folk på trods af elendigheden i landflygtigheden.

En af dem, der gav folket nyt mod, var profeten Ezekiel. Han taler om en nyskabelse af folket. Han bruger billedet, at Gud vil tage stenhjertet ud af folket og give det et nyt hjerte, et hjerte af kød. Et hjerte, så folket fremover vil følge Guds love og holde sig til Guds bud.

Vi kan sige, at Ezekiel profeterer om en ny samfundsorden, hvor retfærdighed råder. Og den nye samfundsorden skal være en frugt af folkets genfødsel som folk.

Vi kan se i det historiske bakspejl, at nok kom det landflygtige folk hjem til jødeland, efter at perserkongen havde gjort det af med det babyloniske imperium, men nogen folkelig glanstid blev der ikke tale om. Folket blev aldrig rigtig herre i eget hus. Israel blev mere eller mindre kastebold for magtkampene mellem de omkringliggende stormagter.

Og på Jesu tid ser vi en nation og et folk, der er dybt splittet. De »rettroende jøder«, hvis man kan bruge det udtryk, altså de folk, der tog religionen alvorligt, de meldte sig mere eller mindre ud af det brede folkelige fællesskab. Ordet »farisæer« betyder en, der har skilt sig ud. Og farisæerne var altså en gruppe i samfundet, som nok var fromme, men på en sådan måde, at deres fromhed kom til at stå i kontrast til det brede folks mangel på fromhed.

Pinsen er den kristne kirkes fødsel. Med pinsen fremstår et nyt folkeligt fællesskab. I apostlenes gerninger får vi beskrevet fællesskabet i den første menighed. Det var et meget vidtgående fællesskab: man havde alting fælles, d.v.s. man havde ejendoms-

fællesskab og fælles husholdning, og der var ingen klasseskel inden for fællesskabet. Alle var fælles om alting.

Men sådan kunne det jo ikke fortsætte, da kirken voksede og blev stor. Det var med kirken som med ethvert fællesskab af mennesker, der har nået en vis størrelse: Det går ikke uden en fast ledelse og en vis arbejdsdeling. Meget tidligt opstod begrebet biskop, begrebet diakon og begrebet ældsteråd, og efterhånden udviklede kirkens struktur sig til det, vi kender i dag.

Biskoppen i Rom kom tidligt til at indtage en særstilling blandt kirkens biskopper: han blev anset for Sct. Peters efterfølger og blev anset for indehaver af den nøglemagt, Jesus havde betroet Simon Peter. Den, som biskoppen af Rom, d.v.s. paven, nægtede adgang til Guds nåde, ham skulle den være nægtet, og den, som paven gav adgang til Guds nåde, skulle have adgang til den.

Op igennem middelalderen udbygges pavens position, og kirken fremtræder efterhånden i en glans og magtfuldkommenhed, der står i kontrast til den kirke, Jesus Kristus indstiftede, og som vi kan læse om det ny testamente.

Så kom reformationen. Martin Luther og mange andre med ham opdagede, hvor langt man var kommet bort fra det ny testaments kristendom. Luther ville reformere kirken d.v.s. føre kirken tilbage til det, den oprindelig var. Luther ville ikke nogen kirkesplittelse.

Men bruddet med pavekirken viste sig umuligt at undgå. Og først i nyere tid er der kommet en ordentlig samtale igang mellem den lutherske kirke og den romersk-katolske kirke.

Men den lutherske kirke formåede heller ikke at virkeliggøre det kirkebillede, vi har i det ny testamente. Også i den lutherske kirke blev der lang afstand mellem dem, der havde magten, og så den brede menighed. Kongen eller fyrsten kom til at spille en rolle, der lignede den rolle, paven eller kejseren spillede i den romersk-katolske verden.

I lang tid var der ingen åndelig frihed for landenes undersåtter. Undersåtterne skulle have den samme tro som regenten. Der blev udøvet tvangsdåb, der var ingen religionsfrihed. Her i landet blev der først indført trosfrihed midt i det nittende århundrede.

Nu har vi trosfrihed på den måde, at ingen borger behøver at være medlem af et andet trossamfund, end vedkommende selv ønsker. Vi har også trosfrihed på den måde, at kirken ikke har anden magt, end

dens medlemmer giver den. Eller sagt på en anden måde: kirken har den åndelige magt og indflydelse, som den fortjener i kraft af sin offentlige virksomhed.

Med dette udtryk »kirkens offentlige virksomhed« nærmer vi os kernen i det, der er budskabet i dag. Når Jesus taler om, at han er det levende brød, som er kommet ned fra himlen, og at den, der spiser af det, skal leve til evig tid, så er det en henvisning til nadverens sakramente.

Men det er mere end det. For Jesus siger, at det brød, han giver, er til »liv for verden«. Det er altså ikke bare til liv for den kristne menighed, men til liv for verden. Spørgsmålet er nu, hvordan kan det nadvermåltid, vi holder i kirken, blive til liv for hele sognet? Hvordan kan de mange nadvermåltider, der holdes rundt om i landets kirker, blive til liv for det danske folk?

Svaret er, at det afhænger af, hvordan vi holder nadver eller i det hele taget holder gudstjeneste. Hvis vi holder gudstjeneste med bevidstheden om, at vi er deltagere i et guddommeligt projekt, nemlig Guds riges udbredelse på jorden, så vil vores glæde ved gudstjenesten kunne sætte noget i gang hos andre mennesker.

Jeg har ofte til konfirmationsgudstjenester talt over ordene fra 1. Petersbrev 2,9-10, hvor apostlen Peter skriver til sine læsere – og til dem hører vi – at vi er »en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk«.

De ord er gode at have med hjem på en pinsedag. Vi har godt af at blive mindet om, hvor store tanker Peter gør sig om den kristne menighed. Vi er »en udvalgt slægt«, vi er »et kongeligt præsteskab«, vi er »et helligt folk«.

Jamen, er vi det? Er vi virkelig »en udvalgt slægt«, »et kongeligt præsteskab« og »et helligt folk«? – Når vi taler om at tilhøre et folk, så tænker vi nok i første omgang på, at vi er danskere. Vi tilhører det danske folk. Og hvad det vil sige, ved vi ganske meget om. Men vi har altså også et andet borgerskab end det, der er knyttet til at være dansk. Vi er borgere i Guds Rige, vi tilhører Guds folk.

Det er et borgerskab, der går på tværs af landegrænser. Det er et borgerskab, vi ikke fødes ind i, men døbes ind i. Ved dåben får vi borgerskab i Guds Rige, og som borgere i Guds Rige er vi fælles med

andre mennesker om at høre det ord, som fornyer troen, håbet og kærligheden hos os.

Vores opgave som borgere i Guds Rige er at være gode repræsentanter for Guds Rige. Vi skal vise med vores eksempel, hvad det er vi for alvor tror, hvad det er vi for alvor håber, og hvad det er vi for alvor lever og ånder for.

Der er jo så meget vi kan gå op i tilværelsen. Det er nærmest helt utroligt, hvad der tilbydes at mulighed for at anskaffe både det ene og det andet, eller dyrke både den ene og den anden interesse. Man kan blive helt stakåndet og stresset af alle de muligheder, der skal tages stilling til.

Den lykke, kristendommen tilbyder, er ikke en lykke, der kan købes for penge. Ikke den lykke, der ligger i at være sig selv nærmest. Men en lykke, der ligger i at være noget for andre.

Patriarken Abraham i det gamle testamente fik at vide, at han skulle være til velsignelse. I ham skulle alle jordens slægter velsignes, hed det. Kristus er arvtager af den velsignelse, der blev tilsagt Abraham. Og igennem Kristus er også vi arvtagere af den velsignelse, der blev tilsagt Abraham.

Men velsignelse forpligter. Velsignelse skal rækkes videre til andre, ellers fordamper den. Det er ved at være til velsignelse for andre, at vi selv bliver velsignet. Det er ved at række velsignelsen videre, at vi med apostlen Peters ord bliver »en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab og et helligt folk«.

Så er blot tilbage at sige glædelig pinse. Amen.